KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 20.7.2005
COM(2005) 330 końcowy

KOMUNIKAT KOMISJI DO RADYI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Wspólne działania na rzecz wzrostu i zatrudnienia: Wspólnotowy program lizboński

{SEC(2005) 981}

KOMUNIKAT KOMISJI DO RADYI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Wspólne działania na rzecz wzrostu i zatrudnienia:
Wspólnotowy program lizboński

1. PRZESŁANIE PEŁNE WIARY I DETERMINACJI

Przesłanie będące podstawą lizbońskiego partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia jest pełne wiary i determinacji: wyzwania przed jakimi stoi europejskie społeczeństwo, gospodarka i środowisko naturalne są do przezwyciężenia. Przy odpowiednim podejściu mogą przekształcić się w nowe możliwości wzrostu i tworzenia nowych miejsc pracy w Europie.

W chwili obecnej Europa znajduje się na niezwykle istotnym rozdrożu, stojąc w obliczu wyzwań natury zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej. Z jednej strony konieczne jest zajęcie się problemem starzenia się społeczeństw, co w długim okresie oznacza zmniejszenie się odsetka osób w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku emerytalnym. Jeżeli spadek wielkości zatrudnienia nie będzie kompensowany zwiększeniem wydajności pracy, możliwy wzrost gospodarczy spadnie dramatycznie do około 1 % w 2040 roku, czyli zaledwie do połowy obecnego poziomu. Tak znaczące pogorszenie się wyników gospodarczych wraz ze wzrostem wydatków będąch rezultatem starzenia się społeczeństwa postawiłoby europejski model socjalny pod dużą presją. Z drugiej strony, w związku z postępującą coraz szybciej globalizacją, gospodarka UE musi sprostać narastającej konkurencji zagranicznej. Zakres działalności gospodarczych narażonych na konkurencję zewnętrzną powiększył się i obecnie obejmuje zarówno towary i usługi zaawansowane technicznie, jak i pracochłonne. Nakłady na badania i rozwój w UE są bliskie stagnacji. Jeżeli obecne tendencje utrzymają się, to w roku 2010 nakłady te wyniosą 2,2 % PKB, czyli znacznie poniżej celu uzgodnionego na poziomie 3 %. W tej sytuacji konieczne jest podjęcie ważnych decyzji, które określą gospodarczą i społeczną przyszłość Europy.

W dniu 2 lutego 2005 r. **Komisja zgłosiła wniosek mający na celu ożywienie strategii lizbońskiej**, w ramach którego wysiłki Unii Europejskiej skupiłyby się na dwóch zasadniczych zadaniach – zapewnieniu silniejszego, trwałego wzrostu oraz tworzeniu większej liczby lepszych miejsc pracy.[1] Instytucje Unii Europejskiej zaczęły teraz przekładać to ożywienie na konkretne działania. Wniosek Komisji dotyczący ożywienia strategii lizbońskiej i zmiany jej punktu ciężkości **zyskał pełne poparcie obradującej w marcu Rady Europejskiej**, jak również Parlamentu Europejskiego i europejskich partnerów społecznych.

Celem lizbońskiego partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia jest modernizacja gospodarki tak, aby zabezpieczyć wyjątkowy, europejski model socjalny w obliczu rosnącej globalizacji rynków, postępu technologicznego, presji na ochronę środowiska naturalnego oraz starzenia się społeczeństw. Strategię tę postrzegać należy także w szerszym kontekście, a mianowicie wymogu zrównoważonego rozwoju, żeby aktualne potrzeby były zaspokajane bez szkody dla możliwości zaspokajania własnych potrzeb przez przyszłe pokolenia.

---

[1] COM(2005) 24 z 2.2.2005.

Dysponujemy zasobami pozwalającymi utrzymać nasz wysoki standard życia, ale aby je wykorzystać, musimy podjąć odpowiednie działania. Europa musi inwestować więcej w młodzież, edukację, badania i innowacje, aby dostarczyć społeczeństwu środki i perspektywy wypracowania dobrobytu oraz zapewnić bezpieczeństwo wszystkich obywateli. Będziemy dalej otwierać rynki, ograniczać biurokrację i inwestować w nowoczesną infrastrukturę, aby nasze przedsiębiorstwa mogły się rozwijać, być innowacyjne i tworzyć nowe miejsca pracy. Podejmiemy także niezbędne kroki celem rozwijania wykwalifikowanej i przedsiębiorczej kadry pracowniczej tak, aby wszyscy Europejczycy korzystali z dobrodziejstw społeczeństwa charakteryzującego się dużym zatrudnieniem, wysokim poziomem bezpieczeństwa socjalnego oraz czystym środowiskiem naturalnym. Wszystkie te kroki podejmowane będą w warunkach rozsądnej polityki makroekonomicznej.

Cel sam w sobie jest koniecznością, ale kroki konieczne do jego osiągnięcia wymagają wyjaśnień. Wyzwania, wobec których stoi dziś nasze społeczeństwo, wyzwalają w niektórych obywatelach poczucie niepewności i pesymizmu. Postęp społeczny i gospodarczy często prowadzi do poważnych zmian w życiu jednostki, niosąc ze sobą zarówno zagrożenia, jak i korzyści. Należy poważnie traktować uzasadnione obawy obywateli, a wynikające z naszej nowej strategii korzyści dla ich codziennego życia wymagają należytego wyjaśnienia.

Stymulowanie rozwoju i tworzenie miejsc pracy ma zasadnicze znaczenie dla wykorzystania zasobów niezbędnych do zrealizowania naszych ambicji społeczno-ekonomicznych, a także jest istotne dla osiągnięcia naszych celów związanych z ochroną środowiska naturalnego. Niedawna debata publiczna wykazała, że aspekty te mają dla obywateli ogromne znaczenie. Ożywienie tego ambitnego projektu ma na celu realizację obu z nich. W przypadku niektórych działań politycznych widoczne efekty pojawią się dopiero po pewnym czasie. Inne przyniosą korzyści szybciej. W każdym przypadku należy do nich podchodzić z silnym poczuciem pilności i zbiorowej odpowiedzialności. Nie ma czasu do stracenia.

2. UPRAWNIENIA DO DZIAŁANIA

Jednym z istotnych elementów ożywienia strategii lizbońskiej jest weryfikacja struktury zarządzania jej wdrażaniem, służąca bardziej precyzyjnemu podziałowi odpowiedzialności pomiędzy poziomem krajowym i wspólnotowym, by lepiej dopasować zadania do kompetencji. Działania Komisji muszą uzupełniać wysiłki Państw Członkowskich. W związku z tym działania mające na celu realizację polityki na poziomach Wspólnoty i Państw Członkowskich podzielono na uzupełniające się, ale odrębne programy.

Chociaż powodzenie lizbońskiego partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia uzależnione jest przede wszystkim od Państw Członkowskich i ich determinacji we wprowadzaniu niezbędnych reform strukturalnych, to wspólnotowy wymiar strategii wnosi znaczącą wartość dodaną. W istocie, tylko uzupełnienie krajowych przedsięwzięć reformatorskich działaniami na poziomie wspólnotowym, pozwala osiągnąć maksymalną synergię i skuteczność. Wszystkie przedstawione we wspólnotowym programie lizbońskim środki realizacji polityki oferują **wyraźną wartość dodaną** za sprawą działań podejmowanych lub koordynowanych na poziomie Wspólnoty. Wartość ta jest szczególnie oczywista w przypadku działań Wspólnoty dotyczących rynku wewnętrznego, modernizacji infrastruktury oraz tworzenia lepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. Znacznie większy nacisk należy też położyć na promowanie wiedzy, wykształcenia i kwalifikacji, celem wzmocnienia konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju UE, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności społecznej i terytorialnej.

Obradująca w czerwcu Rada Europejska zatwierdziła ”Zintegrowane wytyczne na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, stanowiące podstawę do opracowania przez Państwa Członkowskie odpowiednich programów krajowych. Ponadto Rada zwróciła się do Komisji o przedstawienie **„Wspólnotowego programu lizbońskiego”**, stanowiącego odpowiednik programów krajowych i obejmującego wszystkie działania na poziomie Wspólnoty. Struktura programu odpowiadać będzie strukturze zintegrowanych wytycznych na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Proponowane w ramach programu środki realizacji polityki należą do trzech podstawowych obszarów:

- wiedza i innowacje na rzecz wzrostu gospodarczego,
- Europa jako bardziej atrakcyjne miejsce dla inwestowania i pracy,
- tworzenie większej liczby, lepszych miejsc pracy.

Postępy na poziomie krajowym i wspólnotowym przedstawiane będą we wspólnym, unijnym, dorocznym sprawozdaniu z postępu prac. W zakresie postępów na poziomie Wspólnoty sprawozdanie oparte będzie na regularnym monitorowaniu działań wymienionych we wspólnotowym programie lizbońskim. Unijne doroczne sprawozdanie z postępu prac zawierać będzie dodatkowo ocenę realizacji programów krajowych Państw Członkowskich. Na podstawie tej dorocznej oceny Komisja w razie potrzeby zidentyfikuje dalsze działania potrzebne na poziomie Wspólnoty i odpowiednio zrewiduje wspólnotowy program lizboński.

Pomimo braku porozumienia w sprawie **perspektyw finansowych na lata 2007-2013** Komisja liczy na osiągnięcie w najbliższym czasie porozumienia i zachęca Państwa Członkowskie do podejmowania decyzji w sprawie odpowiedniego finansowania działań dotyczących konkurencyjności na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

3. WSPÓLNOTOWY PROGRAM LIZBOŃSKI – PLAN NA RZECZ WZROSTU I ZATRUDNIENIA

Definiowanie i realizacja polityki makroekonomicznej, polityki mikroekonomicznej oraz polityki zatrudnienia leży przede wszystkim w gestii Państw Członkowskich i będzie przedmiotem krajowych programów reform, których ogłoszenie przewidziane jest na jesień tego roku. Wskazówki dotyczące tych obszarów polityki zawarto w „Zintegrowanych wytycznych na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

Wspólnota przyczynia się do ogólnego programu polityki gospodarczej i zatrudnienia poprzez tworzenie rynku wewnętrznego oraz realizację wspólnych polityk i działań wspierających i uzupełniających polityki krajowe. W szczególności Wspólnota **skupia się na szeregu istotnych działań** z dużą wartością dodaną:

– wspieranie wiedzy i innowacji w Europie,

– reforma polityki pomocy państwa,

– poprawa i uproszczenie ram prawnych prowadzenia działalności gospodarczej,

– wprowadzenie wewnętrznego rynku usług,

– sfinalizowanie ambitnego porozumienia w ramach rundy negocjacji z Doha,

– usuwanie przeszkód w swobodnym przepływie osób, pracowników i kadry akademickiej,

– wypracowanie wspólnego podejścia w kwestii migracji ekonomicznej,

– wspieranie działań zajmujących się społecznymi skutkami przekształceń gospodarczych.

W załączeniu znajduje się pełna lista środków w ramach wspólnotowego programu lizbońskiego[2], obejmująca przewidywane środki w dziedzinie prawodawstwa, instrumenty finansowe oraz propozycje rozwoju polityki. Wysiłki na rzecz podniesienia potencjału wzrostu gospodarczego Unii powinny być podejmowane w warunkach rozsądnej polityki makroekonomicznej. Uzgodnione niedawno usprawnienia w realizacji Paktu Stabilności i Wzrostu pomogą w osiągnięciu przez kraje UE lepszej stabilności makroekonomicznej, która stanowi istotny warunek trwałego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy.

Komisja zwróciła się z wnioskiem, aby w ramach programów wspieranych z **Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności** realizowane były inwestycje w wiedzę, innowacje i potencjał badawczy, a także lepsze kształcenie i szkolenie zawodowe, aby wyposażyć pracowników w umiejętność radzenia sobie ze zmianami i zachęcić do podejmowania nowych zajęć. Poprzez wspieranie rozwoju infrastruktury gospodarczej przyczyniać się będą one do podniesienia atrakcyjności Państw Członkowskich, regionów i miast. W regionach opóźnionych w rozwoju, w szczególności w nowych Państwach Członkowskich, konieczne są poważne inwestycje w dziedzinie transportu, środowiska i energii, mające na celu wspieranie wzrostu i długookresowej spójności z pozostałą częścią Unii. W celu ułatwienia dostępu, jednym z warunków wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy na tych obszarach jest budowa wydajnych sieci infrastrukturalnych.

Nowy **fundusz rozwoju obszarów wiejskich** skoncentruje się w sposób szczególny na wspieraniu wzrostu i tworzenia nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, przy jednoczesnej ochronie i lepszym wykorzystaniu zasobów naturalnych. Środki przeznaczone będą przede wszystkim na przyszłościowe inwestycje w ludzi, innowacje, know-how i kapitał w rolnictwie i leśnictwie, na wdrażanie technologii teleinformatycznych na obszarach wiejskich oraz na tworzenie większej liczby, lepszych miejsc pracy poprzez dywersyfikację wsi, szczególnie w odniesieniu do kobiet i ludzi młodych.

Komisja niedawno przedstawiła zbiór **strategicznych wytycznych Wspólnoty na lata 2007-2013[3], zgodnie z którymi nowa generacja programów polityki spójności i rozwoju obszarów wiejskich nastawiona będzie bardziej na stymulowanie wzrostu i zatrudnienia.** Wytyczne stanowią próbę zharmonizowania polityki spójności i rozwoju obszarów wiejskich ze strategią lizbońską oraz wyznaczają ramy mające zapewnić odzwierciedlenie w programach operacyjnych na poziomie krajowym i regionalnym priorytetów, jakimi są atrakcyjność Europy jako miejsca inwestowania i pracy, wiedza i innowacje oraz większa liczba lepszych miejsc pracy dla wszystkich.

Należy także podkreślić horyzontalny wkład **Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI)** w zakresie finansowania, w szczególności za pomocą inicjatywy EBI pod nazwą „Innowacje 2010”.

---

[2] SEC(2005) 981 z 20.7.2005.

[3] COM(2005) 299 z 5.7.2005 i COM(2005) 304 z 5.7.2005.

3.1. Wiedza i innowacje – lokomotywy trwałego wzrostu

Wiedza stanowi decydujący czynnik, dzięki któremu Europa może zachować przewagę konkurencyjną na arenie międzynarodowej. Unia Europejska może najlepiej przyczynić się do podniesienia potencjału badawczego Europy poprzez łączenie zasobów oraz zapewnianie konkurencyjnego środowiska dla wysokiej jakości badań naukowych. Osiągnięcie docelowych nakładów inwestycyjnych na badania na poziomie 3 % PKB w skali całej UE oraz opracowanie potencjału i narzędzi pozwalających na zwiększenie konkurencyjności Europy, tworzenie miejsc pracy i zapewnienie trwałego wzrostu wymaga większych i bardziej skutecznych nakładów na wiedzę i innowacje. Główna odpowiedzialność za wspieranie większych i lepszych inwestycji spoczywa na Państwach Członkowskich, jednak uzupełnieniem tych wysiłków będą nakłady z budżetu Wspólnoty na stymulowanie, organizowanie i wykorzystywanie wszystkich form współpracy na poziomie UE w zakresie badań, innowacji i edukacji. **Połączenie wspólnotowych regulacji i wspólnotowego finansowania** służyć będzie wspieraniu innowacji technologicznych oraz przyciąganiu ludzi i kapitału do europejskich badań naukowych, a także innowacyjnych przedsięwzięć gospodarczych.

W zakresie regulacji Komisja ogłosiła kompleksową reformę zasad pomocy państwa tak, aby wspierać wzrost, zatrudnienie i spójność[4]. Przewidziano szereg zmian mających ułatwić ukierunkowanie pomocy państwa na wspieranie wiedzy i innowacji. Zasady pomocy państwa w zakresie badań i rozwoju zostaną zweryfikowane, zwłaszcza w celu intensyfikacji współpracy pomiędzy publicznymi instytutami badawczymi, a przemysłem, i mogą zostać rozszerzone o nowe zapisy zmierzające do wspierania innowacji, przede wszystkim w małych i średnich przedsiębiorstwach. Ponadto przewiduje się ułatwienie pomocy państwa dla młodych i innowacyjnych przedsiębiorstw, nie tylko poprzez bezpośrednie wsparcie finansowe, lecz także poprzez ułatwienie dostępu do finansowania za pomocą kapitału podwyższonego ryzyka. Uelastycznienie zapisów będzie korzystne także dla przedsięwzięć na rzecz tworzenia sprzyjającego środowiska dla innowacji obejmującego wsparcie w zakresie szkoleń, mobilności i grupowania („clustering”). W sumie reforma poprawi ogólne warunki dla innowacji w uproszczonych ramach administracyjnych dla Państw Członkowskich. Ponieważ najlepszym instrumentem wspierania innowacji i wiedzy pozostaje konkurencja rynkowa, nowe zasady gwarantować będą udzielanie pomocy tylko tam, gdzie wiąże się ona z istotnymi, dodatkowymi korzyściami dla społeczeństwa i nie zakłóca konkurencji.

W odniesieniu do finansowania z budżetu Wspólnoty Komisja Europejska zaproponowała na lata 2007-2013 dwa duże programy nakładów, a mianowicie **siódmy program ramowy na rzecz badań, rozwoju technologicznego i wdrożeń[5]** oraz **program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji[6].**

Wniosek w sprawie siódmego programu ramowego na rzecz badań i rozwoju obejmuje takie zagadnienia jak: wspieranie doskonałości i fragmentacji europejskich prac badawczych, swobodny przepływ wiedzy i pracowników naukowych, słabości Europy w wykorzystywaniu wyników badań oraz wspieranie tworzenia regionalnych klasterów napędzanych pracami badawczo-rozwojowymi. Proponowane działania są bardzo związane z potrzebami przemysłu i czerpią ze strategicznych programów badawczych opracowanych przez, kierowane przez przemysł, platformy technologiczne. Działania obejmują między innymi badania i innowacje

---

4 COM(2005) 107 z 7.6.2005.
5 COM(2005) 119 z 6.4.2005.
6 COM(2005) 121 z 6.4.2005.

w zakresie **technologii teleinformatycznych**. Ponadto inicjatywa „i2010 – Europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia" ma na celu wspieranie wytwarzania i stosowania tych technologii jako głównego czynnika napędowego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Program ramowy na rzecz badań i rozwoju wprowadza nowe, ambitniejsze podejście do dużych przedsięwzięć na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego w obszarach leżących w istotnym interesie dla europejskiej konkurencyjności. Przedsięwzięcia takie identyfikowane będą w drodze dialogu z przemysłem, w szczególności przez Wspólne Inicjatywy Technologiczne, które obecnie przewidziane są w dziedzinach innowacyjnej medycyny, nanoelektroniki, systemów wbudowanych, aeronautyki i przewozów lotniczych, wodoru i ogniw paliwowych oraz globalnego monitorowania na rzecz środowiska naturalnego i bezpieczeństwa.[7] Program wprowadza także nowy mechanizm podziału ryzyka celem ułatwienia dostępu do pożyczek EBI.

W programie ramowym na rzecz badań i rozwoju szczególną uwagę zwraca się na **możliwości rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw**, zapewniając im pomoc w prowadzeniu badań lub ich zlecaniu na zewnątrz, rozwijaniu produktów i rynków opartych na nowych technologiach, rozbudowie sieci współpracy, wykorzystywaniu wyników badań, zdobywaniu technologicznego know-how oraz szkoleniu pracowników w zakresie umiejętności radzenia sobie ze zmianami, a tym samym w tworzeniu większej liczby miejsc pracy.

Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacyjności skierowany będzie przede wszystkim do MŚP i przedsiębiorców. Polepszenie dostępu do rynków, źródeł finansowania i usług pomocniczych, pozwoli na wsparcie innowacyjnych przedsięwzięć biznesowych, promocję wdrażania technologii informatycznych i ochrony środowiska oraz ułatwienie ich finansowania poprzez kapitał podwyższonego ryzyka.

Z **linii budżetu na sieci transeuropejskie** wspierane będą praktyczne zastosowania programów badawczo-rozwojowych na rzecz wiedzy i innowacji poprzez projekty przemysłowe, które pomogą w zredukowaniu nadmiernych obciążeń istniejących sieci i podwyższeniu produktywności. Do najważniejszych projektów należą Galileo (satelitarny system radionawigacji dla wszystkich rodzajów transportu), ERTMS (koleje), SESAME (kontrola ruchu lotniczego) i inne zastosowania inteligentnych systemów transportowych.

Znaczny potencjał dla gospodarki, środowiska naturalnego i zatrudnienia kryje się w **technologiach ochrony środowiska, technologiach energooszczędnych oraz odnawialnych źródeł energii**. W związku z tym Komisja zamierza zwiększyć swoje wsparcie dla rozwijania i stosowania technologii ochrony środowiska oraz wdrażania innowacji ekologicznych, w szczególności poprzez plan działań na rzecz technologii ochrony środowiska (ETAP)[8]. Wsparcie polegać będzie z jednej strony na intensyfikacji badań i rozpowszechnianiu technologii, a z drugiej na inwestycjach publicznych i prywatnych za pośrednictwem Funduszy Strukturalnych oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego, w szczególności poprzez propagowanie technologii niskiej emisji tlenków węgla.

---

7 SEC(2005) 800 z 10.6.2005.

8 COM(2004) 38 z 28.1.2004 i COM(2005) 16 z 27.1.2005.

Istotnym elementem zaangażowania Unii na rzecz promowania gospodarki innowacyjnej i opartej na wiedzy pozostaje porozumienie w sprawie **patentu wspólnotowego**. Wspólnota wspierać będzie wysiłki na rzecz utrzymania **silnego potencjału przemysłowego** poprzez wspólne podejmowanie kwestii badawczych, regulacyjnych i finansowych na poziomie europejskim, w sytuacji, gdy ze względu na skalę bądź zakres poszczególne Państwa Członkowskie nie mogą we własnym zakresie poradzić sobie z niedociągnięciami rynku lub polityki publicznej.

3.2. Europa jako bardziej atrakcyjne miejsce inwestowania i pracy

Ważnym czynnikiem decydującym o zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej i zatrudnienia oraz przyspieszeniu wzrostu jest ułatwienie wejścia na rynek, zarówno w ramach sektorów, jak i pomiędzy Państwami Członkowskimi. Z tego względu Komisja przyzna **najwyższy priorytet realizacji rynku wewnętrznego oraz poprawie otoczenia regulacyjnego**, które stanowią dwa najważniejsze czynniki polityczne decydujące o tworzeniu miejsc pracy i o zwiększeniu dynamiki wzrostu gospodarczego w Europie.

Lepsze regulacje prawne mają bardzo pozytywny wpływ na warunki ramowe wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i wydajności. Poprawa jakości prawodawstwa stwarza właściwe bodźce dla przedsiębiorstw, eliminując niepotrzebne koszty i usuwając przeszkody na drodze dostosowań i innowacji. Konieczne jest szybkie wdrożenie środków przewidzianych w inicjatywach Komisji i Prezydencji Rady na rzecz lepszych regulacji prawnych.

Komisja kontynuować będzie prace przede wszystkim w trzech obszarach:

- Wszystkie nowe inicjatywy polityczne w ramach programu legislacyjnego i programu prac Komisji, takie jak białe księgi, projekty aktów prawnych i programy wydatków, podlegać będą gruntownej ocenie skutków.

- Szczegółowy przegląd wniosków oczekujących na rozpatrzenie przez Radę lub Parlament doprowadzić może do ich modyfikacji, wymiany lub wycofania.

- Kontynuowane będzie upraszczanie najważniejszych z obowiązujących aktów prawnych oraz uruchomiony zostanie kolejny etap programu upraszczania w oparciu o sektorowe plany działania.

Nieefektywne regulacje prawne, trudny dostęp do rynku i niedostateczna presja konkurencyjna mogą hamować innowacje w sektorach o wysokim potencjale wzrostu i ograniczać korzyści dla konsumentów. Z tego względu Komisja rozpoczęła serię sektorowych przeglądów mających na celu zidentyfikowanie przeszkód hamujących wzrost i innowacje w kluczowych sektorach, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP. Ponadto Komisja opracuje nowe podejście do uwzględniania **interesów MŚP** przy zgłaszaniu projektów aktów prawnych i polityk wspólnotowych.

Konieczne jest pełne wprowadzenie w życie wewnętrznego rynku usług, przy zachowaniu europejskiego modelu socjalnego. **Sektor usług** przyczynił się do stworzenia prawie wszystkich nowych miejsc pracy w UE w latach 1997-2002. Obecnie usługi stanowią 70% wartości dodanej UE. Jednocześnie stanowią zaledwie około 20 % obrotów wewnątrzunijnych. Utworzenie wspólnego rynku usług powinno doprowadzić do wzrostu PKB o 0,6 %, a stopy aktywności zawodowej o 0,3 % (do 600 000 miejsc pracy) w średniej perspektywie czasowej. Komisja będzie konstruktywnie współpracować w ramach procesu

legislacyjnego z Parlamentem Europejskim, Radą i innymi podmiotami zainteresowanymi, celem osiągnięcia szerokiego porozumienia w sprawie zmienionej dyrektywy o usługach.

Świadczenie sprawnych i wysokiej jakości **usług w ogólnym interesie gospodarczym** jest istotnym elementem europejskiego stanu dobrobytu, ważnym dla zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej oraz przyczyniającym się do wzrostu konkurencyjności. Przyjmując za punkt wyjścia, wydaną w 2004 r., białą księgę na temat usług w ogólnym interesie gospodarczym, Komisja podejmie inicjatywy mające na celu przedstawienie obszerniejszych wytycznych w tym zakresie.

Do zwiększenia produkcji i zatrudnienia przyczyni się także pełna integracja **rynków finansowych**, umożliwiająca bardziej efektywną alokację kapitału i tworząca lepsze warunki dla finansów przedsiębiorstw. Jako że większość przepisów prawnych została już przyjęta, punkt ciężkości należy obecnie przenieść na ich wprowadzenie w życie i konsekwentne stosowanie. Jednocześnie ważne jest usuwanie ewentualnych pozostających barier dla wejścia na rynek.

Sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku wymaga odpowiedniej i trwałej infrastruktury, która stanowi ważny czynnik decydujący o lokalizacji inwestycji gospodarczych. Wysiłki poszczególnych krajów uzupełniane będą przez fundusze i regulacje wspólnotowe, mające na celu wspieranie łączenia, kompatybilności i dostępności sieci krajowych. Unia powinna zintensyfikować wysiłki w celu skoncentrowania środków, dostępnych z linii budżetu, na sieci transeuropejskie oraz, w ramach innych instrumentów budżetowych i finansowych Wspólnoty, na 30 głównych, priorytetowych szlakach transportowych i projektach wybranych w decyzji w sprawie wytycznych Wspólnoty[9]. Państwa Członkowskie powinny wywiązać się z podjętych zobowiązań do rozpoczęcia prac nad 45 projektami transgranicznymi „**do natychmiastowej realizacji" w dziedzinie sieci transportowych, energetycznych i szerokopasmowych, badań i rozwoju oraz innowacji.** Europejskiej koordynacji na poziomie poszczególnych projektów musi towarzyszyć zdecydowane zobowiązanie zainteresowanych Państw Członkowskich do rozpoczęcia procesu planowania i finansowania.

W celu usunięcia przeszkód napotykanych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w kilku Państwach Członkowskich, a wynikających z faktu, że w każdym z 25 Państw Członkowskich istnieją odmienne zasady opodatkowania przedsiębiorstw, Komisja stara się doprowadzić do porozumienia w sprawie **jednolitej bazy opodatkowywania przedsiębiorstw** i jej stosowania.

Wspólnota jest zobowiązana do sfinalizowania ambitnego porozumienia w ramach **rundy negocjacji z Doha**, uzupełnionego dwustronnymi i regionalnymi umowami handlowymi. Komisja będzie kontynuować **dialog w sprawach regulacyjnych i administracyjnych** prowadzony na poziomie międzynarodowym, obejmujący między innymi dwustronne umowy dotyczące przewozów lotniczych i morskich, który stanowi sposób na zapewnienie utrzymania i stosowania europejskich standardów poza terytorium UE. Ponadto Komisja będzie nadal realizować swoją strategię egzekwowania praw własności intelektualnej w krajach trzecich celem powstrzymania narastającej fali piractwa i podrabiania. Podjęta zostanie również nowa inicjatywa mająca na celu uzyskanie lepszego dostępu do rynków zamówień w krajach trzecich.

---

[9] Decyzja z dnia 29.4.2004 zmieniająca decyzję 1692/96/WE.

3.3. Tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy

Aby osiągnąć pełne zatrudnienie, podnieść jakość i wydajność pracy oraz wzmocnić spójność społeczną i terytorialną, Europa musi zwiększyć motywację do podejmowania i utrzymania pracy, zwiększyć jej podaż, zmodernizować systemy zabezpieczeń społecznych, podnieść zdolność adaptacji pracowników i przedsiębiorstw oraz inwestować w kapitał ludzki poprzez lepsze wykształcenie i kwalifikacje.

Cele i priorytety te stanowią również sedno niedawno ogłoszonej agendy społecznej[10] oraz znalazły odzwierciedlenie w zintegrowanych wytycznych na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Główny ciężar odpowiedzialności za politykę zatrudnienia, zabezpieczeń społecznych, edukacji i szkoleń spoczywa na krajowych władzach publicznych, natomiast Wspólnota będzie uzupełniać ich działania. Do odegrania ważnej roli zostaną zaproszeni europejscy partnerzy społeczni.

Wspólnota zobowiązana jest do **poprawy planowania i zarządzania restrukturyzacją gospodarczą**. Nieuniknionymi następstwami postępu gospodarczego i integracji rynków są restrukturyzacja i relokacja. Zjawiska te mogą mieć destabilizujące skutki dla dotkniętych nimi obywateli i społeczności. W takich przypadkach konieczne jest zmobilizowanie wszystkich dostępnych instrumentów, aby pomóc takim osobom poradzić sobie ze zmianami i przekształcić je w nowe możliwości, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich zabezpieczeń. W tym zakresie Komisja będzie kontynuować prace w ujęciu sektorowym i regionalnym, wychodząc od swojego komunikatu w sprawie restrukturyzacji i zatrudnienia[11]. Komisja uważa ponadto, że istotne byłoby ustanowienie funduszu na rzecz pomocy osobom i regionom najmocniej dotkniętym negatywnymi skutkami restrukturyzacji gospodarczej oraz rezerwy na nieprzewidziane skutki zmian strukturalnych.

W celu ułatwienia **mobilności zawodowej i geograficznej** oraz otwarcia możliwości zatrudnienia wynikających z utworzenia paneuropejskiego rynku pracy Komisja usunie przeszkody w mobilności pracowników. Biorąc za punkt wyjścia przyjęcie dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych Komisja zaproponuje utworzenie europejskich ram kwalifikacji, ułatwiających uznawanie kwalifikacji i kompetencji poprzez stworzenie warunków przejrzystości i wzajemnego zaufania, a tym samym ułatwiających mobilność akademicką i zawodową.

W celu wykorzystania światowego kapitału ludzkiego i jego pokładów wiedzy Komisja będzie pracować nad stworzeniem **wspólnych ram zarządzania migracją ekonomiczną** na poziomie UE oraz proponuje przyjęcie przyspieszonych procedur wydawania zezwoleń na pobyt długoterminowy pracownikom naukowym z krajów trzecich, a także ułatwienia w wydawaniu jednolitych wiz krótkoterminowych.

W celu zwiększenia zatrudnienia i wydajności oraz wzmocnienia spójności społecznej Wspólnota wspiera i uzupełnia wysiłki Państw Członkowskich w zakresie **kapitału ludzkiego, edukacji i szkolenia zawodowego**, ze szczególnym uwzględnieniem integracji ludzi młodych, zgodnie z zapisami **Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży**[12]. Aby zwiększyć motywację do podejmowania i utrzymania pracy Komisja pomoże Państwom Członkowskim w opracowywaniu strategii aktywnego starzenia się, w tym środków mających

---

[10] COM(2005) 33 z 9.2.2005.
[11] COM(2005) 120 z 31.3.2005.
[12] COM(2005) 206 z 30.5.2005.

na celu przedłużenie życia w zdrowiu. W ramach uzupełnienia działań Europejskiego Funduszu Społecznego Komisja zaproponowała program kształcenia ustawicznego, mający w założeniu stanowić wsparcie ogólnounijnych działań i budowania sieci współpracy w tym obszarze.

Komisja zamierza wspierać **uniwersytety** i instytucje szkolnictwa wyższego w ich staraniach na rzecz pełniejszego przyczynienia się do osiągania celów lizbońskich, na przykład poprzez mobilizację wszystkich źródeł finansowania unijnego z przeznaczeniem na ich modernizację oraz poprzez wzmacnianie współpracy w ramach programu „Edukacja i szkolenia 2010" w uzupełnieniu procesu bolońskiego. Komisja rozważy także utworzenie Europejskiego Instytutu Techniki, który przyciągałby najlepszych naukowców i najlepsze pomysły z całego świata.

4. PODSUMOWANIE

Celem zapewnienia wiarygodności odnowionego lizbońskiego partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz dla pozyskania stałego poparcia obywateli Europy konieczne jest niezwłoczne podjęcie działań przynoszących widoczne rezultaty. W szczególności środki podejmowane na poziomie Wspólnoty powinny skupiać się na najważniejszych działaniach, takich jak wspieranie wiedzy i innowacji w Europie, reforma polityki pomocy państwa, lepsze regulacje prawne, wewnętrzny rynek usług, sfinalizowanie rundy negocjacji z Doha, usunięcie przeszkód dla mobilności, migracja ekonomiczna oraz społeczne skutki restrukturyzacji gospodarczej. Istotne będzie także bliższe skoordynowanie polityki spójności i rozwoju obszarów wiejskich z lizbońskim partnerstwem na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Komisja wzywa pozostałe instytucje Unii Europejskiej do podjęcia skoordynowanych działań celem szybkiego uzyskania wyników realizacji tych polityk.

Kluczowe znaczenie dla powodzenia odnowionej strategii lizbońskiej mają synergia i komplementarność programu wspólnotowego oraz programów reform poszczególnych Państw Członkowskich. W duchu partnerstwa na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz w celu udanej realizacji niniejszego programu Komisja Europejska będzie ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą Ministrów oraz korzystać ze specjalistycznej wiedzy innych instytucji UE, takich jak Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Komitet Regionów oraz – w sprawach finansowych – Europejski Bank Inwestycyjny.

Partnerstwo lizbońskie wymaga opracowania długofalowej strategii informacyjnej, służącej nie tylko informowaniu obywateli, lecz także angażowaniu ich w proces. Działania informacyjne powinny koncentrować się na poziomach krajowym, regionalnym i lokalnym. Z tego względu niezbędna jest bliska i ciągła koordynacja działań z krajowymi rządami, parlamentami, regionami, miastami i społeczeństwem obywatelskim. Zapewni to demokratyczną legitymizację samej strategii oraz podstawę dla jej powodzenia.

Weszliśmy w etap decydujący pod względem zarówno politycznym, jak i gospodarczym. Oczekujemy, że Państwa Członkowskie przedstawią wiarygodne i ambitne plany działań, zapewniające powodzenie strategii lizbońskiej. Europa musi wskazać kierunek. Europa musi pokazać, że potrafi dokonać wyboru. Musi uzasadnić dokonywane wybory, które powinny być ambitne, ale jednocześnie realistyczne. Demonstrując inicjatywę przywódczą Komisja może zainspirować i zachęcić Państwa Członkowskie do tego samego. Ambitne cele wyznaczone w odnowionej strategii lizbońskiej Europa może osiągnąć jedynie wspólnymi siłami Komisji, Parlamentu Europejskiego i Państw Członkowskich. Czas na działanie.